

**Preventivní program
(Prevence sociálněpatologických jevů)**

ZŠ ŠKOLNÍ 2055, VELKÉ MEZIRÍČÍ

Školní rok 2025/2026

CÍL: Cílem tohoto preventivního programu je připravit podmínky pro účinnou prevenci sociálněpatologických jevů. Nezůstat jen u „mluvení“ o drogách či alkoholu, ale věnovat se také vytváření sociálních dovedností dětí (komunikace, řešení konfliktů, zvládání stresu, sebepoznání a sebehodnocení) a nabídnout ve spolupráci s dalšími organizacemi a institucemi konstruktivní alternativu trávení volného času.

I. KOORDINACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT NA ŠKOLE

Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá školní metodik prevence. V rámci své činnosti se podílí na přípravě preventivního programu (PP) a jeho realizaci na škole. Spolupracuje s ředitelem školy, výchovnými poradkyněmi, třídními učiteli a ostatními pedagogy, okresní metodičkou preventivních aktivit, s PPP a dalšími institucemi a organizacemi.

- školní metodik prevence (ŠMP) – Mgr. Iva Najmanová
- ředitel školy – Mgr. Petr Blažek
- zástupkyně ředitele školy – Mgr. Iva Najmanová
- výchovné poradkyně – Mgr. Hana Beranová, Mgr. Jana Kubátová
- okresní metodička preventivních aktivit – Mgr. Renata Jará

II. ŠKOLNÍ PROSTŘEDÍ

Důležitým výchovným prvkem je školní a třídní prostředí, ve kterém tráví žáci hodně času, proto žáci:

- se budou podílet na vytváření prostředí, na jeho výzdobě, na udržování pořádku,
- budou vedeni ke spoluzodpovědnosti,
- dostanou prostor k vlastní realizaci svých nápadů na výzdobu školy, třídy.

III. METODICKÉ, UČEBNÍ MATERIÁLY A DALŠÍ POMŮCKY

V kabinetě českého jazyka jsou k dispozici příručky:

Dokumentární filmy o drogách, Poruchy příjmu potravy, Ukázněná třída, Malí velcí tyrani, Jak předcházet problémům s návykovými látkami, Sex: šlehačka na dortu, Dítě v ohrožení, Autentický příběh o drogové závislosti, Proč mě pořád někdo šikanuje

K dispozici jsou rovněž videokazety: Oči hadů, Drogová problematika – Sexuální výchova, Řekni drogám ne!, Neublížuj mi!.

V rodinné výchově jsou využívány knihy Zdravý životní styl

IV. METODY PRÁCE

- výklad (informace),
- samostatná práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce, referáty...),
- besedy (s učitelem, pozvanými odborníky), diskuse,
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání nabídky drog apod.,
- párová, skupinová práce ve třídě.

Výchova ke zdravému životnímu stylu bude probíhat mezipředmětově.

Preventivní témata jsou na 1. i 2. stupni frekventována zejména v následujících předmětech:

- Rodinná výchova
- Občanská výchova
- Přírodověda
- Přírodopis
- Vlastivěda
- Český jazyk
- Prvouka
- Výtvarná výchova
- Tělesná výchova
- Chemie

Témata pro 1. – 3. ročník:

- **Kouření, alkohol(ismus), užívání drog, zneužívání léků**
- základní informace

- zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu atd.
- **Odmítání návykových látek**
 - jak říci „Ne!“
- **Zdraví**
 - hodnota zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
 - jak si udržet dobré zdraví
 - zdravý životní styl
- **„Na koho se mohu obrátit, když mám problémy?“**
 - rodiče, učitelé apod.
 - důležitá telefonní čísla

Témata pro 4. a 5. ročník:

- **Zdraví**
 - jedna ze základních lidských hodnot
 - činnosti vhodné z hlediska zdraví
- **Návykové látky**
 - zdravotní a sociální rizika při užívání návykových látek
 - argumenty ve prospěch zdraví
 - náv. látky z pohledu zákona (pouze základní informace!)
- **Mezilidské vztahy**
 - základní mezilidské vztahy (v rodině, ve škole atd.)
 - projevy lidské nesnášenlivosti (především rasismus a xenofobie)
- **„Mám právo...“**
 - protiprávní jednání (šikana, násilí, zastrašování)
 - jak se bránit

Témata pro 6. – 9. ročník:

Závislosti

- co je to závislost
- na čem mohou být lidé závislí
- jak se závislosti zbavit
- **Kouření a alkohol**
- **Marihuana a další „měkké drogy“**
- **„Tvrdé drogy“**
- **Vztahy**
 - respekt
 - vztahy v rodině, se spolužáky a učiteli apod.
 - sexualita
 - vhodné chování a komunikace
 - práce ve skupině
 - právní vztahy
- **Zdravý životní styl**
 - zdraví ve smyslu holistickém
 - umění zhodnotit vhodné a nevhodné návyky
 - pohyb, relaxace, duševní hygiena (vč. náboženství a sekt)
- **Právo a pomoc**
 - zneužívání
 - šikana, vandalismus a jiné formy násilného (protiprávního) jednání

V. PRAVIDELNÉ AKCE

- Škola spolupracuje s klubem Ponorka (Charita Žďár nad Sázavou), jehož členové vedou ve třídách 2. stupně programy zaměřené na prevenci sociálněpatologických jevů
- Tento program podpořilo město Velké Meziříčí grantovou dotací
- Pro žáky 6. až 9. ročníků jsou připraveny tříhodinové bloky 2x ročně
- Popis bloků se nachází v příloze
- Kvůli příchodu nových žáků absolvují šesté ročníky dvoudenní adaptační kurz
- V některých třídách probíhají celoročně třídní soutěže zaměřené na posílení koheze, snahy o lepší výsledky v prospěchu a motivaci k dobrému chování. Třídní učitelé si individuálně podle potřeby třídního kolektivu stanoví pravidla i motivaci. Soutěž je vnímána jako interní záležitost třídy.
- Do pondělní výuky, zejména češtiny, zařazují někteří třídní učitelé téma uplynulého víkendu. Při jeho zpracování a prezentaci má vyučující možnost sledovat, jakým způsobem tráví jeho žáci volný čas a rozvíjet s nimi na toto téma diskusi.

V. JEDNORÁZOVÉ, PŘÍLEŽITOSTNÉ AKCE

- Kulturní akce – návštěva divadelních představení, výchovné koncerty, vánoční besídky, recitační a jiné soutěže
- Besedy, diskuse s odborníky
- Další akce – dopravní výchova, školní výlety, exkurze, sběr papíru, zimní krmení lesní zvěře, sportovní soutěže, nejružnější olympiády

VII. DALŠÍ AKTIVITY

- Na webových stránkách školy je adresa školní vrby, kam mohou žáci psát své anonymní dotazy, informace a postřehy ze života školy, takto se mohou se svými problémy svěřovat přímo panu řediteli.
- Zřízení stálé nástěnky ŠMP.

VIII. RODIČE

- Informovat rodiče ze SRPŠ o realizaci programu na škole a získat jejich podporu, zejm. finanční (doprava na divadelní představení, cestovné pro žáky na sportovní soutěže okreskového a okresního charakteru a nejružnější olympiády, předplatné časopisů volně přístupných žákům apod.).
- Rodiče informovat o realizaci programu (Edookit, třídní schůzky, konzultační dny, ŽK, místní tisk)

- Zajistit rodičům přístup k základním informačním materiálům, popř. odborné literatuře.
- Zainteresovat rodiče na estetizaci školního prostředí a prostředí v okolí školy (vánoční stromeček, květinová výzdoba tříd apod.).
- Spolupodílet se s rodiči (nejen ze SRPŠ) na nejrůznějších společných aktivitách pro děti (výlety, exkurze, kroužky, Den dětí, vánoční besídka apod.).

IX. VOLNOČASOVÉ AKTIVITY VE ŠKOLE

- Individuální péče
- Sportovní kroužky: florbal, miniházená
- Další kroužky: cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky, Sluníčko, Slunko, Harmonie, Malý kuchtík, dovedné ruce, keramika
- Školní družina
- Mimoškolní aktivity: plavecký výcvik, lyžařský výcvikový kurz, školní výlety, sběr starého papíru, barevný den
- Pro všechny žáky je k dispozici školní knihovna.
- Velké přestávky mohou žáci trávit v tělocvičně při sportovních aktivitách nebo za příznivého počasí ve školním atriu. Ve volných chvílích lze též hrát stolní tenis buď ve školní budově, nebo venku, dále jsou na chodbách dva stolní fotbaly (na 1. i na 2. stupni), na 1. stupni se nachází horolezecká stěna, děti z 2. stupně mohou o přestávkách odpočívat na lavičkách

X. SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ODBORNÍKY

- Spolupráce s odborníky se bude opírat o materiál okresní metodičky preventivních aktivit (psychiatrická a sociálně-právní pomoc).
- Nadále bude pokračovat trvalá spolupráce s PPP (Žďár n. S., Jihlava).
- V oblasti prevence a informovanosti budeme spolupracovat i s Policií ČR – Drogy – zaměření hlavně na nikotinové sáčky a tzv. legální drogy (7. s 8. ročníky), beseda o trestním právu pro 9.ročníky, s nízkoprahovou organizací Wellmezz – trávení volného času, volba povolání v 9. ročnících, šesté a sedmé ročníky se zúčastní soutěže Den bez úrazů, kterou organizuje Dóza v rámci grantového projektu Zdravé město.

XI. Přílohy

- Přehled programů primární prevence
- Program proti šikanování
- Přehled kroužků a jejich vyučujících

1. 9. 2025

Ředitel školy Mgr. Petr Blažek

metodik prevence: Mgr. Iva Najmanová

